

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 145/19
V Lucemburku dne 19. listopadu 2019

Rozsudek ve spojených věcech C-585/18, C-624/18 a C-625/18
A. K. v. Krajowa Rada Sądownictwa a CP a DO v. Sąd Najwyższy

Předkládající soud musí ověřit nezávislost nového kárného kolegia polského Nejvyššího soudu, aby mohl určit, zda tento orgán může rozhodnout ve sporech týkajících se povinného odchodu soudců Nejvyššího soudu do důchodu, nebo zda takové spory musí být posouzeny soudem splňujícím tento požadavek nezávislosti

V rozsudku A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18), vyhlášeném dne 19. listopadu 2019 v rámci zrychleného řízení, rozhodl velký senát Soudního dvora, že právo na účinnou právní ochranu, zaručené článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie a potvrzené ve specifické oblasti směrnicí 2000/78¹, brání tomu, aby spory týkající se uplatňování unijního práva mohly spadat do výlučné pravomoci orgánu, který není nezávislým a nestranným soudem. Podle Soudního dvora je tomu tak v případě, kdy objektivní podmínky, za kterých byl dotyčný orgán zřízen, jeho charakteristiky a způsob, jakým byli jmenováni jeho členové, mohou vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti tohoto orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem, zejména přímým či nepřímým vlivům zákonodárné a výkonné moci, a o jeho neutralitě ve vztahu ke střetávajícím se zájmům. Tyto skutečnosti mohou vést k neexistenci zdání nezávislosti nebo nestrannosti uvedeného orgánu, což může narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti musí justice u uvedených jednotlivců vzbuzovat. Předkládajícímu soudu přísluší, aby s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem, které má k dispozici, určil, zda tomu tak v případě nového kárného kolegia polského Nejvyššího soudu skutečně je. V takovém případě zásada přednosti unijního práva vyžaduje, aby předkládající soud upustil od použití ustanovení vnitrostátního práva vyhražujícího tomuto kárnému kolegiu pravomoc rozhodnout ve sporech týkajících se povinného odchodu soudců Nejvyššího soudu do důchodu, aby tyto spory mohly být posouzeny soudem splňujícím požadavky nezávislosti a nestrannosti, který by byl v dané oblasti příslušný, kdyby tomu uvedené ustanovení nebránilo.

Ve věcech probíhajících před předkládajícím soudem se tři polští soudci (Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu) dovolávají mimo jiné porušení zákazu diskriminace na základě věku v zaměstnání z důvodu jejich předčasného povinného odchodu do důchodu podle nového zákona o Nejvyšším soudu ze dne 8. prosince 2017. Třebaže se po nedávné změně tento zákon již netýká soudců, kteří podobně jako žalobci v původních řízeních již působili u Nejvyššího soudu při nabytí účinnosti tohoto zákona, a třebaže uvedení žalobci byli v důsledku toho ponecháni ve funkci nebo se do ní vrátili, má předkládající soud za to, že se i nadále potýká s problémem procesní povahy. Ačkoliv totiž dotčený typ sporu obvykle spadá do pravomoci kárného kolegia, nově zřízeného v rámci Nejvyššího soudu, klade si předkládající soud otázku, zda z důvodu pochybností o nezávislosti tohoto orgánu musí upustit od použití vnitrostátních pravidel o rozdělení soudní příslušnosti a zabývat se případně těmito spory meritorně sám.

Soudní dvůr v první řadě potvrdil použitelnost jak článku 47 Listiny základních práv, tak čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU v projednávané věci, a připomněl, že požadavek nezávislosti soudů je součástí podstaty práva na účinnou soudní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, práv, jež mají zásadní význam jakožto záruky ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a zachování hodnot společných členským státům uvedených v článku 2

¹ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

SEU, zejména hodnoty právního státu. Dále podrobně připomněl svou judikaturu týkající se rozsahu tohoto požadavku nezávislosti a zejména uvedl, že v souladu se zásadou oddělení moci, která charakterizuje fungování právního státu, musí být zaručena nezávislost soudnictví na zákonodárné a výkonné moci.

V druhé řadě Soudní dvůr zdůraznil konkrétní skutečnosti, které musí předkládající soud přezkoumat, aby mohl posoudit, zda kárné kolegium Nejvyššího soudu poskytuje dostatečné záruky nezávislosti.

Soudní dvůr zaprvé uvedl, že samotná skutečnost, že soudci kárného kolegia jsou jmenováni prezidentem republiky, nemůže založit jejich závislost na politické moci, ani vyvolat pochybnosti o jejich nestrannosti, pokud po svém jmenování nejsou při výkonu své funkce vystaveni žádnému tlaku a nedostávají pokyny. Kromě toho předchozí zásah Národní rady soudnictví, která je pověřena navrhováním soudců za účelem jejich jmenování, může objektivně omezit prostor prezidenta republiky pro rozhodování, ovšem za podmínky, že tento orgán je sám dostatečně nezávislý na zákonodárné a výkonné moci i na prezidentovi republiky. V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že je třeba zohlednit skutkové i právní okolnosti, které se vztahují jak k podmínkám, za kterých byli členové nové Národní rady soudnictví určeni, tak ke způsobu, jakým tento orgán konkrétně plní svou úlohu chránit nezávislost soudů a soudců. Soudní dvůr rovněž uvedl, že je třeba ověřit rozsah soudního přezkumu návrhů Národní rady soudnictví, vzhledem k tomu, že rozhodnutí prezidenta republiky o jmenování předmětem takového přezkumu být nemohou.

Zadruhé Soudní dvůr poukázal na další skutečnosti, které charakterizují přímo kárné kolegium. Uvedl například, že v konkrétním kontextu vzešlém ze silně kritizovaného přijetí ustanovení nového zákona o Nejvyšším soudu, která v rozsudku ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) (C-619/18, EU:C:2019:531)², prohlásil Soudní dvůr za odporující unijnímu právu, je relevantní uvést, že kárnému kolegiu byla svěřena výlučná pravomoc rozhodovat ve sporech týkajících se povinného odchodu soudců Nejvyššího soudu do důchodu vyplývajícího z tohoto zákona, že toto kolegium smí být složeno pouze z nově jmenovaných soudců nebo že podle všeho požívá v rámci Nejvyššího soudu obzvláště vysoké míry autonomie. Obecně Soudní dvůr opakovaně upřesnil, že ačkoliv každá ze zkoumaných skutečností, posuzovaná individuálně, nemusí nutně zpochybňovat nezávislost tohoto orgánu, může tomu být jinak, jsou-li posuzovány společně.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) ([C-619/18](#) a TZ č. [81/19](#)).